

lidu, které může za určitých předpokladů dokonce povolit výjimky z jednotlivých ustanovení nařízení č. 270/21 (§ 17) a které bylo všeobecně pověřeno provedením tohoto nařízení (§ 18). Z toho jest zřejmo, že o otázce dispozice mlýnskými výrobky, která je hlavním sloupem této žaloby, a na ní závislého náhradního nároku proti státu, nepřísluší rozhodovati soudům po rozumu §u 1 zákona ze dne 2. listopadu 1918, č. 4 sb. z. a n., že o tomto nároku jest rozhodovati správním úřadům v pořadu stolic a že přezkoumání tohoto rozhodnutí přísluší podle §u 2 č. 6 zákona ze dne 2. listopadu 1918, č. 3 sb. z. a n. Nejvyššímu správnímu soudu. Za tohoto stavu věci nenáleží soudům ani řešiti otázku, zda výnos ministerstva pro zásobování lidu ze dne 28. ledna 1925, č. 37.340/6377/24, zamítající požadavek žalobcův na zaplacení téhož rozdílu 31.467 Kč 36 h, jest rozhodnutím nejvyššího správního úřadu, či — jak míní rekursní soud — pouhým prohlášením v zastoupení státu jako strany. Netřeba se dále vůbec zabývati otázkou, zda okresní správa politická byla současně také rozdělovnou, či zda rozdělovnou byl smluvní mlýn žalobcův, a netřeba zvláště řešiti otázku, jaké právní povahy (zda soukromoprávní, či veřejnoprávní) byl by poměr mezi orgány, opatřujícími obchodní stránku rozdělovací akce, zejména mezi smluvním mlýnem a okresní rozdělovnou, neboť v tomto případě jde právě o administrativní stránku této akce. Není tudíž toto rozhodnutí v rozporu ani s rozhodnutím Nejvyššího soudu ze dne 4. března 1924, č. j. R I 141/24, uveřejněným pod č. 3560 sb. n. s. (které se vyslovilo pro přípustnost pořadu práva ve sporu mezi generálním komisionářem Centrokoooperativu a mlýnem o zaplacení dodaného obilí), ani s rozhodnutím Nejvyššího správního soudu ze dne 14. září 1923, č. 15.496, uveřejněným pod č. 2646 sb. n. spr. s. (které v obdobné věci, jako jest tato, rozhodlo věcně o stížnosti smluvního mlýna proti ministerstvu pro zásobování lidu pro odepření »oddisponování« vařivé mouky a náhrady rozdílu mezi cenou nabývací a cenou při oddisponování docílenou).

Čís. 5338.

Pozemková reforma.

Exekuci na základě výpovědi ze zabraného majetku lze vésti i po uplynutí lhůty §u 575 odstavec třetí c. ř. s., až do provedení pozemkové reformy. Předpisů civilního řádu soudního (§§ 560 a násl.) nelze použiti na výpověď Státního pozemkového úřadu, vyjímajíc předpisu §u 560 č. 2 a 3 c. ř. s. v případě §u 21 náhr. zák.

(Rozh. ze dne 6. října 1925, R I 845/25.)

Následkem výpovědi dané Státním pozemkovým úřadem z bytu ku dni 1. července 1925, domáhal se Státní pozemkový úřad počátkem srpna 1925 na dlužníku exekučního vyklizení bytu. Soud první stolice zamítl exekuční návrh, ježto byl podán po čtrnáctidenní lhůtě §u 575, odstavec třetí c. ř. s. Rekursní soud exekuci povolil. Důvod y. Prvý soudce zamítl exekuční návrh proto, že usnesením ze dne 20. března 1925 byla dána výpověď ze smlouvy nájemní ke dni 1. července 1925, že platí tedy i na tento případ předpis §u 575 c. ř. s., když

ve 14 dnech po tom, co nastala doba pro vyklizení najatého předmětu, nebylo za vyklizení žádáno, že exekuční titul pozbyl platnosti a nastala zákonná domněnka o obnovení nájmu mlčky. Rekursní soud uznal stížnost vymáhající strany proti tomuto usnesení odůvodněnou. Jest pravda, že Státní pozemkový úřad dal straně povinné výpověď z bytu v celém rozsahu. Proti této výpovědi povinná strana stížnosti nepodala, takže jest v právní moci. K výpovědi z bytu byl Státní pozemkový úřad oprávněn dle §u 20 a 21 zákona ze dne 8. dubna 1920, čís. 329 sb. z. a n. ve znění zákona ze dne 13. července 1922, čís. 220 sb. z. a n. Jest ovšem pravda, že dle §u 21, druhý odstavec cit. zák. všeobecné a zvláštní předpisy o výpovědních lhůtách k zrušení nájemního poměru platí také pro tyto výpovědi z důvodu poměru nájemního. Avšak použití předpisu §u 575 a 576 c. ř. s. o 14denní preklusivní lhůtě vyloučeno jest tu poslední větou §u 20 zákona ze dne 13. července 1922, čís. 220 sb. z. a n., dle níž návrh na exekuční vyklizení lze učiniti kdykoliv a to i tehdy, byla-li Státním pozemkovým úřadem osobě hospodařící prodloužena lhůta k vyklizení, což se tu mlčky stalo. Tento předpis vztahuje se nejen na osobu hospodařící, nýbrž i na nájemníky ve smyslu §u 21 cit. zák., poněvadž i pro tuto výpověď, pokud se týče pro exekuci na základě této výpovědi platí předpisy §u 20 cit. zák. Druhý odstavec §u 21 má na mysli pouze výpovědní lhůty stěhovací, by totiž k nim byla dána výpověď, nebrání však tomu, by Státní pozemkový úřad nežádal za exekuci i po 14 dnech ode dne výpovědní lhůty, takže exekuční titul nepozbýl tu účinnosti. Bylo tudíž stížnosti vyhověti.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Prvý soudce nevystihl účel výpovědi dle §§ 12—25 náhr. zák., zneužívaje její právní povahu jako prostředku k úspěšnému provádění pozemkové reformy. Dává-li výpověď Státní pozemkový úřad dle oněch předpisu, jest to něco jiného než dává-li ji vlastník domu jakožto pronajímatel, jenž smlouvu uzavřel, anebo je právním nástupcem smluvníka a může ji tedy také obnoviti, i když ji vypověděl, a to je zákonodárným důvodem předpisu §u 575 odstavec třetí c. ř. s., že výpověď pozbývá účinnosti a tedy nájemní smlouva se obnovuje (§ 569 tamže), když do 14 dnů po uplynutí vyklizovací lhůty nebylo žádáno za exekuci. Státní pozemkový úřad však není ani vlastníkem, ani pronajímatelem, není s nájemcem ve smlouvě a nemůže tedy také býti řeči o její obnově, proto tu předpis §u 575, odstavec třetí (569) c. ř. s. místa míti nemůže. Vůbec nelze vzhledem k účelu a potřebám pozemkové reformy předpisů civ. soudního řádu o výpovědi použití na výpověď Státního pozemkového úřadu dle náhradového zákona, a to ani podpůrně, jak nejvyšší soud již bezpočtu krát dolíčil. Výpověď, daná Státním pozemkovým úřadem, zůstává účinným exekučním titulem až do provedení pozemkové reformy. To vyžaduje její účel. Je-li to výpověď nájemci, neb tomu, kdo má služebnost bytu dle §u 21 náhr. zák., tak ovšem podle odstavce druhého tohoto §u platí všeobecné a zvláštní předpisy vydané o výpovědních lhůtách k zrušení nájemního poměru i pro tuto výpověď, tedy

předpisy §u 560 čís. 2 a 3 c. ř. s., ale to se týče právě jen výpovědních lhůt a ničeho jiného.

Čís. 5339.

Domáháno-li se vzhledem ku změněným poměrům zvýšení úrazového důchodu již pravoplatně присouzeného, nejde o nárok, podléhající promlčení dle §u 1489 obč. zák.

(Rozh. ze dne 6. října 1925, R I 849/25.)

Co do předchozího děje poukazuje se na rozhodnutí čís. sb. 4308. Procesní soud první stolice po té žalobu zamítl. Důvody: Dle §u 1489 obč. zák. promlčuje se každá žaloba o náhradu škody do 3 let od doby, kdy způsobená škoda byla poškozenému známa. V tomto případě zvýšené drahotní poměry a tím i zvýšená škoda žalobcova byla mu již za války, která skončila roku 1918, nejméně již od roku 1919 známa, žalobu však podal až dne 26. září 1923, tedy dávno po uplynutí tří let po okamžiku, od kterého zvýšení drahotních poměrů a tím tedy způsobená mu škoda byla mu známa a byla tudíž žaloba tato podána zřejmě opožděně. O d v o l a c í s o u d zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvému soudu, by, vyčkaje pravomoci, ji znovu projednal a rozhodl. D ů v o d y: Ustanovení §u 1489 obč. zák. tu nedopadá. Má na mysli nárok na náhradu škody přiměřeně uplatněný na základě události, z níž škoda primérně povstala; zde však o takový primérní nárok se nejedná. Primérní nárok na odškodnění založený na příhodě v dopravě elektrických drah, udavší se dne 14. října 1911, na němž spočívá i přítomný žalobní nárok, byl žalobcem žalobou ze dne 27. března 1912 v čas soudně uplatněn a bylo o něm pravoplatně rozhodnuto; tento nárok pozůstává dále a nemůže již zaniknouti promlčením. Jak nejvyšší soud ve svém zrušovacím rozhodnutí čís. sb. 4308 zdurazňuje, jest však oním rozsudkem o nároku pokud se týče výživného rozhodnuto pro budoucnost jen dočasně a podmíněně, to jest pro dobu, pokud tytéž vyživovací poměry potrvají. Z tohoto primérního, rozsudkem na jisto postaveného nároku na výživné (na důchod) plyne sám sebou nárok poškozeného na zvýšení prisouzených mu rent za změněných vyživovacích poměrů v jeho neprospěch, tudíž za zvýšených drahotních poměrů. Tento sekundérní nárok na zvýšení renty, zakládající se kořenem v pravoplatném rozsudku, nemůže samostatně promlčením zaniknouti a může tudíž uplatněn býti pro budoucnost, pokud ony změněné poměry trvají. Nesejde proto na tom, že změna poměru řečených v tomto případě nastala již v roce 1919 a že žalobce žalobu na zvýšení renty původně mu přiměřeně uplatnil teprve v roce 1923, tedy po uplynutí lhůty promlčecí §u 1489 obč. zák.; rozhodné jest pouze, že změněné poměry byly v čas podání žaloby, a to jest nesporné.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl rekursu.